

felv hente dem —, og Jordbroten skal da anderledes Bonden i at plante dem, naar denne ikke selv forstaaer det. Dette er en Bestemmelse, der vistnok ikke passer til vore nuværende Forhold. Der er en Bestemmelse med Hensyn til, naar der skal reises nye Hegn, der ogsaa staaer urokket. Naar der skal opfastes en ny Grøft, skal denne opfastes til den Side, op til den Mand's Jord, der har Hegnet at holde vedlige, og Skillelinien være midt i Vandgrøften. Denne Bestemmelse har, saavidt man kan skjønne, affledkommet mange Retstrætter; naar nemlig den Vold, der er bleven kastet op, er kommen i en forfalden Tilstand, Vandgrøften ligesaa, og de, der have kastet den op, ere gaaede i Graven, komme Efterkommerne let i Uenighed om, hvad der skal være Skjellet, enten denne Vold eller Vandgrøften ved Siden. Det forekommer mig urigtigt, at saadanne Bestemmelser blive staaende. Der er en anden Bestemmelse, som jeg ogsaa vil omtale. Naar en Mand vil reise Steengærde til Hegn imellem sin Nabo og sig, kan han reise dette Gærde paa Naboens Grund, heelt udenfor Skjellinien. Dette forekommer mig at være noget paa-faldende, og jeg tvivler ikke et Dieblit om, skjøndt jeg ikke kjender saadanne Tilfælde, at det let i Tidens Længde vil kunne foraarsage Trætter om, hvor Grændsen skal være. De lange og vidtløftige Bestemmelser, der findes om Vedde, deres Vedligeholdelse, deres Bestaffenhed, deres Brøst o. s. v., skal jeg ikke videre omtale, men jeg troer ganske vist, at Enhver, der læser dette, vil være enig med mig i, at de ere lidet tidsvarende. — I Forordningens § 11 staaer, at naar nye Hegn skulle reises, skal det iagttages, at Gaardspladse, Huuspladse og Haver indhegnes af den, som eier Gaardspladsen, Huuspladsen eller Haven; der staaer udtrykkeligt, at Enhver selv skal indhegne saadanne Steder, men Forordningen savner Bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes, naar en ny Bygning opstaaer, og naar nye Haver blive anlagte op til Steder, hvor der tidligere er reist Hegn, om saa Naboen har Ret til at benytte dette Hegn til Dækning eller ikke, derom taler Forordningen ikke. Det er mig bekendt, at der ikke saa Gange er affledkommet Bryderier og Rettergang om dette

Spørgsmaal, uden at jeg dog veed eller kan mindes, til hvilken Side Retten er gaaet. — Det Bedste, der er i Forordningen, er unegtelig, synes det mig, at man kan henvende sig til Hegnshjæmændene, naar man bliver uenig med sin Nabo om Hegnens Bestaffenhed og om den Skade, der bliver gjort af Andres Kreaturer, men det er i grunden ikke, saavidt man kan see af Forordningen, disse Mænds Hovedbestemmelse. Deres Hovedbestemmelse har været at slyne alle Hegnene to Gange om Aaret og derom indgive Beretning til vedkommende Herredsfoged eller Birkedommer. Det er mig ikke bekendt, at dette skeer, og jeg skal ikke beklage mig derover, da jeg ikke antager det for heldigt; men saa er det heller ikke heldigt, at det staaer i en Forordning, som endnu gjælder, men aldrig bliver overholdt, det vilde da være heldigere, at det kom ud af Verden. Denne Bestemmelse er endog saa bleven kaldt tillive ved en senere Forordning, men, saavidt mig bekendt, finder dette Syn aldeles ikke Sted. Der er desforuden ved Bestemmelsen om disse Gærdetilshjæmænd en anden Besynderlighed: der er en Valgbarhedsstatus; det skal absolut være Gaardmand, Andre kunne ikke bruges, hvilke Egenstaber de saa end have. Dette er ikke meget tidsvarende; dersom det imidlertid var det Bæste ved Forordningen, kunde man endda være tilfreds, men der er mange flere uheldige Bestemmelser i den. Een god Ting er det imidlertid, at man lader den ligge og bruger den meget lidt, men det er dog uheldigt, at en Mand, naar han vil fortrædige sin Nabo, kan tage denne Forordning i Haanden og staae paa Lovens Grund og ganske vist fortrædige og virkelig forurette sin Nabo i høi Grad. Især nu, da Jorderne udparcelleres meget mere end før, og der bliver flere og flere smaa Parceller, er dette ofte Tilfældet. Hvor et Hegn gaaer fra Ost til Vest, og den Mand, som har Hegnet, har sine Jorder Sønden for det, kan han fortrædige sin Nabo i meget høi Grad, uden at denne kan værges sig derimod, og det er ikke saa Steder, dette finder Sted. — Hvorledes nu denne Ulempe skal afhjælpes, og hvorledes Forholdet skal tænkes at blive ordnet paa en bedre Maade, skal jeg ikke nøjagtigt angive; det vilde maaskee være for stor